

KUOLLEENMEREN KADONNUT KANSA

Qumranin kirjoituksia

TOIMITTANEET RAIJA SOLLAMO & MIKA S. PAJUNEN

GAUDEAMUS

Copyright © 2015 Tekijät ja Gaudeamus Helsinki University Press

Gaudeamus Oy
HYY Yhtymä
www.gaudeamus.fi

Kansi: Jukka Aalto / Armadillo Graphics
Kartat ja pohjapiirros: Salla Jokela & Hannu Linkola
Kuvitus: Maria Manner

KL 91.1, 22 ~ UDK 93/99

ISBN 978-952-495-374-0

Painopaikka: Tallinna Raamatutrükikoja OÜ, Tallinna 2015

SISÄLLYS

JOHDANTO	9
Qumranin yhteisö ja sen rikas kirjallinen perintö	11
I SÄÄNTÖKOKOELMIA	25
<i>Jaakob Ben Elieser lähtee Qumraniin</i>	27
Yhdyskuntasääntö (1QS)	33
Yhdyskuntasääntöön liittyviä fragmentteja (4QS ^d)	57
<i>Jaakob syventyy Qumranin liikkeen historiaan ja lakihurskauteen</i>	60
Damaskon kirja (CD)	63
Versioita Damaskon kirjasta (4QD ^a)	86
II LAIN ELI TOORAN MÄÄRÄYKSIÄ JA PUHTAUSTEKSTEJÄ	93
<i>Jaakob tutustuu puhtaussääntöihin ja Lain tulkintaan</i>	95
Tooran määräyksiä (4QMMT)	98
Puhtaustekstit (4QTohorot A-C)	105
III KIRJOJA VIIMEISISTÄ AJOISTA	109
<i>Messiaat ja viimeiset ajat askarruttavat Jaakobia</i>	111
Sotakäärö (1QM)	113
Yksi Qumranin neljännen luolan sotateksteistä (4QM ^a)	139
Ennustus viimeisistä ajoista (4QarApocal)	146
Messiaaninen apokalypsi (4Q521)	148
Melkisedek (11QMelch)	150
Seurakuntasääntö (1QSa)	152
IV PYHIEN KIRJOITUSTEN SELITYSTEOKSIA	157
<i>Jaakob sukeltaa pešerien saloihin</i>	159
Eskatologinen midraš (4QMidrEschat)	162
Genesis-kommentaari A (4QCommGen ^a)	171
Habakukin pešer (1QpHab)	175

Hoosean pešer (<i>4QpHos^a</i>).....	182
Jesajan pešerit luolasta 4 (<i>4QpIsa^{a,b,d}</i>).....	183
Psalmipešer (<i>4QpPs^a</i>)	187
Nahumin pešer (<i>4QpNah</i>)	195
V TOORAN JA PROFEETTOJEN	
JATKOKÄSITTELYÄ PYHISSÄ KIRJOITUKSISSA	199
<i>Jaakob lukee rinnakkaisia versioita Toorasta ja profeettojen kirjoituksista ..</i>	<i>201</i>
Genesis-apokryfi (<i>1QapGen</i>)	204
Kehatin testamentti (<i>4QTQahat</i>)	214
Nooan syntymä (<i>4Q534-536</i>).....	216
Jeremia-apokryfi C (<i>4QapocrJer C</i>)	218
Riemuvuosien kirjan käsikirjoitus (<i>4QJub^a</i>)	221
Valvojaenkeleiden kirja (<i>4QEn^a</i>).....	226
Mooseksen sanat (<i>1QDM</i>)	230
Temppelikäärö (<i>11QT</i>)	232
<i>Jaakob pääsee vertailemaan pyhien tekstien eri käsikirjoituksia</i>	<i>279</i>
Mooseksen kirjojen käsikirjoitus: Mukailtu Pentateukki (<i>4QRP^{b-c}</i>)...	282
Samuelin kirjan käsikirjoitus (<i>4QSam^a</i>)	284
VI HYMNEJÄ, VIRSIÄ JA RUKOUKSIA	
<i>Jaakob ravitsee sieluun hymnein, virsin ja rukouksin</i>	<i>287</i>
Apokryfipsalmit (<i>11QapocrPs^a</i>).....	291
Ylistyshymnit Herralle (<i>Barkhi Nafshi^{a-e}</i>)	294
Hymnien kirja (<i>1QH^a</i>).....	298
Kaanoniin kuulumattomat psalmit A ja B (<i>4Q380-381</i>)	316
Kaanoniin kuulumattomia valitusvirsiä (<i>4QapocrLam A ja B</i>).....	322
Kuukauden rukoukset (<i>4QpapPrQuot</i>)	324
Sapattiuhrin laulut (<i>4QShirShab</i>).....	327
Viikon rukoukset (<i>4QDibHam</i>)	334
Viisauden opettajan laulut (<i>4QShir^{a-b}</i>).....	339
Ylistyksiä ja kirouksia (<i>4QBer^{a-e}</i>)	343

VII VIISAIDEN AJATUKSIA IHMISEN ELÄMÄSTÄ	351
<i>Jaakob etsii viisasta elämää</i>	353
Autuaaksijulistukset (<i>4QBeautitudes</i>)	355
Salaisuuksien kirja (<i>1QMyst, 4QMyst^{a-c}</i>)	360
Tyhmyys: häpeämätön nainen (<i>4Q184</i>)	364
Viisauden lahja (<i>4Q185</i>)	366
Ymmärtäväisyyden ohje (<i>4QInstr^d</i>)	368
VIII MUITA TEKSTEJÄ	377
<i>Jaakob perehtyy Qumranin kalenteriin ja lukee uudesta Jerusalemissa</i> ...	379
Kalenteriteksti (<i>Mishmarot E^b</i>)	381
Kuparikäärö (<i>3QCopper</i>)	383
Salakirjoitettu fysionomia (<i>4QHoroscope</i>)	388
Uusi Jerusalemi (<i>4Q554, 5Q15, 2Q24, 11Q18</i>)	389
EPILOGI	399
<i>Jaakob otetaan yhteisön jäseneksi</i>	401
VIITTEET	404
KIRJALLISUUS	409
LIITTEET	415
Qumranin teksteistä käytettävät merkinnät	415
Qumranin rakennusten pohjapiirros	417
SANASTO	418
KIRJAN TEKIJÄT	422